

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibvs, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm || Ianvarii Et Febrvarii

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10258

IIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77365](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77365)

DE S. RIGOBERTO RHEMORVM ARCHIEPISCOPO. III

rigiam ligaminis trahentium in manu tenens, cum auxilio omnipotentis Domini, & obtentu beati Pontificis, liberatus est.

Admirabile autem est & illud miraculum, qualiter beatum corpus eius, cum post
 multa tempora transferretur, apparuit gloriosum. Cum enim beatus Pontifex in an-
 gulo basilicæ fuisset sepultus, & paruus fuisset locus ille, nec eò populi sic possent ac-
 cedere, vt deuotio postulabat, sanctus Tetricus filius & successor eius hæc cernens, &
 virtutes ibidem assidue operari prospiciens, ante altare basilicæ fundamenta iacit, ere-
 ctamque absidem miro opere construit, & transuoluit. Ea verò transuoluta, disru-
 ptoque pariete, arcum ædificat. Quod opus cum esset perfectum atque exornatum,
 postquam in media abside loculum fodit, quò corpus beati Patris transferre volebat,
 conuocat Presbyteros & Abbates ad illud officium. Qui vigilantes orabant, vt se bea-
 tus confessor ad hanc sibi præparatam habitationem transferri permitteret. Manè au-
 tem factò, cum choris psallentium apprehensum sarcophagum, ante altare in absi-
 dem, quam beatus Episcopus ædificauerat, transtulerunt. Quod sepulcrum dum dili-
 genter componunt, subito, & vt credo, ad Dei iussu, opertorium sarcophagi motum
 est in vna parte, & ecce apparuit beata facies eius ita integra & illasa, vt putares eum
 non mortuum esse, sed dormientem. Sed nec de ipso vestimento, quod cum eo positum
 fuit, aliquid ostensum est diminutum. Vnde non immeritò apparuit gloriosus post
 transitum, cuius caro non fuit corrupta ludibrio. Magna est enim corporis & cordis
 integritas, quæ & in præsentis seculo præstat gratiam, & in futuro vitam largitur æter-
 nam. De qua Paulus Apostolus ait: Pacem sequimini & sanctificationem, sine qua ne-
 mo videbit regnum Dei.

Puella quædam die Dominico dum suum caput componeret, pectus apprehensus
 manibus eius, credo ob iniuriam diei sanctæ, adhæsit ita, vt affixi dentes tam in digitis,
 quam in palmis magnum ei dolorem inferrent. Quæ cum basilicas sanctorum stans
 atque obsecrans circuit, ad sepulcrum beati Gregorij antistitis, in eius virtute confi-
 sa, prosternitur. Cumque diutissime beati confessoris præsidium flagitasset, directa ma-
 nus eius ad opus pristinum, pectine decedente, reducit. Sed & energumeni cum con-
 fitentes, ad eius sepulcrum sæpè purgantur. Nam plerumquè vidimus post eius transi-
 tum, virgula, cuius supra meminimus, quam manu gerebat, per parietes ita eos affixos,
 vt putares illos validis atque acutissimis sudibus retineri. Multa quidem de eodem gesta
 cognouimus: sed nè fastidium incitarent, de pluribus pauca perstrinximus. Obijt au-
 tem tricesimo tertio Episcopatus sui anno, ætate nonagenaria: qui se virtutibus ma-
 nifestis sapiens declarauit.

DE S. QVINTINI INVENTIONE, QVÆ HAC DIE CELE-
 bratur, videat Lector Tom. 6. die 1. Decembris Histor. S. Eligij
 Episcopi lib. 1. cap. 6.

VITA S. RIGOBERTI, RHEMORVM ARCHIE-
 PISCOPI, PER F. LAVRENTIVM SVRIVM EX MANV-
 scriptis codicibus, mutato stylo, paraphrasticè descripta.

Temporibus Childeberti, Dagoberti & Chilperici regum
 Franciæ, extitit vir Dei Rigobertus, quem quidam Rober-
 tum vocant. Traxit ille originem ex spectabili prosapia in
 regione, quam Ribiariorum vocant, patre Constantino,
 matre è Francorum gente: porro à primis ætatis initijs to-
 rum se cælestibus mancipauit studijs & disciplinis, castitati
 deditus, vigilijs & orationi intentus, sermone verax, chari-
 tate feruidus, abstinentiæ studiosus, humanitate conspicu-
 us, sapientia illustris, iustitiæ tenax, consilio prudens, omniq;
 morum honestate venerabilis. Vnde factum est, vt ijs virtu-
 tum ornamentis instructus, breui ad perfectionis apicem
 pertingeret, & vt erat diuinitus præordinatum, Pontificis dignitate afficeretur. Factus
 autem episcopus, diuina ipsum adiuuante gratia, talis ac tantus ilicò apparuit, vt & bo-
 nis

Corpus eius post multos annos quale fuerit.

Item vestis.

Heb. 12.

Vide quomodo confugiētes ad sanctorum sepulcra, sanentur.

4. IANVA, Paulus Acmyl. hist. Franciæ lib. 2.

Episcopus factus, vt

se gesse-
rit.

nis charus, & improbis formidabilis esset. Optabant boni eius salutaribus admonitionibus & institui, & parere: at mali verebantur, ne ab ipso deprehensi castigarentur. Itaque, quod de beato Remigio quoque legitur, erga bene agentes, Petri vultum pre se ferebat: erga delinquentes, Pauli in spiritu severitatem: illius clementiam & lenitatem, huius in puniendis criminibus zelum imitans. Bonis, si caderent, minabatur poenas: Lapsis, ne desperarent, cuperentque ad meliorem frugem se recipere, veniam promittebat: Quosdam sane assiduis adhortationibus & predicationibus suis ad emendationem sui pertraxit: plerosque gravitate & integritate multiplicis doctrinae, desiderio sanctae & religiosae vitae inflammauit: nonnullis suo exemplo consuluit, aliquam multos suarum gregibus ouium adiunxit, aliquot etiam educauit: omnibus omnia factus est, ut omnes lucrifaceret.

Instituit
Canonicos.

Successit in pontificatu Reolo, magnarum virtutum viro, & ut quidam aiunt, ipsi sanguine coniunctissimo. Cum autem incertum habeatur, quot annis illo obeunte fedes Rhemensis antistite vacua fuerit, pleraque praecedentium Patrum studio & vigore instituta, iam collapsa viscebantur, quae sua industria vir sanctus in pristinum restituit statum. Nam canonica clericos religione contineri voluit, & pro numero illorum, qui tunc erant, ad vicium pertinentia eis suppeditavit, ut divino cultui & liberius & instantius vacare possent. Ante enim illius pontificatum non dabatur eis panis, ut vocant, canonicus: nec erant, ut sunt hodie, canonici: quin etiam loca quadam cum illorum habitatoribus eis contulit, qui illorum usibus necessarijs perpetuo inseruirent. Et ipse quidem primus inter Rhemorum episcopos fertur commune eis instituisse ararium, quod generatim omnibus eorum usibus perenniter applicaretur: quae verò huc contulerit, nihil opus est hic commemorare: potest autem facile eius prudentia & benignitas animaduerti in distribuendis his rebus suis, inter alia quae possedit, dum pauperes Christi facultatum suarum heredes instituit, qui non habent unde possint retribuere: retribuetur autem ei in resurrectione iustorum.

Luc. 14.

Quodam tempore vir sanctus de Culmisiaco villa episcopatus sui veniens, adiit Pipinum Maiorem domus, quem plerique Magistrum equitum vocant, patrem Caroli Martelli, praemis quibusdam eulogijs ad illum a venatione redeuntem: quas videns crebro illi mittere consueverat. Morabatur tum Pipinus in pagi cuiusdam leco, cuius vocabulum est Gremaca cortis: ubi id temporis non villa erat, ut est hodie, sed sylva grandis, & fons, ad quem apri frequentes aduentabant, qui hodieque illic permanet. Ceperat tunc Pipinus eo loci feram quandam, quam ibidem assari voluit, tanquam illic pransurus. Interea verò oblatam ipsi episcopi Rigoberti benedictionem gratissimo accipit animo, dicens clientibus suis: Quid faciemus huic episcopo, qui nobis gratificari non desinit? Illis tacentibus, Pipinus ad sanctum conuersus Rigobertum, his eum verbis liberaliter compellavit: Pete à me quicquid volueris, nec voto frustraberis tuo. Cui sanctus Rigobertus: Da mihi, inquit, exiguam hanc mansuiculam, & sufficit mihi. Tum ille, Et hanc tibi do, & quantum in eius circuitu tibi vindicare voles. Itaque sicut olim Clodoueus rex beato Remigio, ita ille quoque sancto Rigoberto tantum largitus est agri, quantum posset ambulando circumire, dum ipse meridie dormiret. Porro sanctus pontifex per apertos eius loci fines obambulans, passim certos fixit limites, ut si qua lis oriretur, ijs eam dirimeret: omnibusque peragratis, quae sibi dari mallet, mox ad Pipinum a somno surgentem redijt: & ab illo quicquid circumierat locorum, impetrauit. Ferunt autem quaecunque tum vir sanctus in circuitu ingressus est, ibi & aestate & hyeme vernantiozem terram conspici, quam in locis ceteris illi adiacentibus. Additur etiam aliud sanè stupendum miraculum, quod etiam hucusque illic cerni affirmant, iisdem in locis postquam eius dominio cefferunt, nullam vnquam sequisse tepestatem, nec grandinem illic decidisse, neque fines illorum attingere: quod non immerito sancti viri meritis attribuitur. Neque putandum est, sanctum pontificem, prava cupiditate ductum has res petiisse, sed consulere voluisse ecclesiae, quam earum heredem instituit: sed & alias quasdam ecclesias illarum voluit esse participes.

Pipini in S.
Rigoberti
liberalitas.

Erat ille vir sanctus ita externis occupationibus & negocijs intentus, ut tamen nihil de studijs internis remitteret: sicque exercitijs internis deditus, ut tamen rebus externis adhibendam curam & prouidentiam non omitteret: ne aut totus ab intimis excideret, si sola externa curanda suscepisset: nec proximis impendenda officia negligeret,

geret, si solis esset internis exercitijs additus. Conabatur in omnibus prudentem se exhibere dispensatorem pariter & fidelem, sciens se constitutum à Domino super familiam illius, vt daret illis in tempore tritici mensuram. Longè verò semper ab illo abfuit illud Apostolicum: Qui suorum, & maximè domesticorum, curam non habet, fidem ne-^{1. Tim. 5.} gavit, & est infideli deterior. Poterat autem dicere cum eodem Apostolo: Quis infir-^{2. Cor. 11.} matur, & ego non infirmor? quis scandalizatur, & ego non vror? Itemque illud: Gau-^{Roma. 12.} dere cum gaudentibus, flere cum flentibus. Eratq; illi viuere Christus, & mori lucrum: ^{Phil. 1.} & quia solo corpore in terris degens, spe iam in caelestibus versabatur, non iniuria illud sibi vsurpare poterat eiusdem Apostoli: Nostra autem conuersatio in caelis est: quippe ^{Philip. 3.} qui in illorum numero computabatur, quibus dictum est, Vos estis lux mundi: & Non ^{Matth. 5.} potest ciuitas abscondi supra montem posita: neque accendunt lucernam, & ponunt eam sub modio, sed super candelabrum, vt luceat omnibus, qui in domo sunt.

Amabat illum atque colebat haud vulgariter Pipinus, cuius supra meminimus, misitque ad eum Carolum filium suum, vt ab illo baptizaretur. Carolus hic ob feros animos, & quòd ab ineunte aetate vir strenuus in armis & robusto corpore fuerit, Martellus est appellatus. Abluit autem illum vir sanctus vndis salutaribus, & è sacro fonte illum ^{Carolus Martellus à S. Rigoberto baptizatur.} suscepit, vt eius pater petierat: sed cum ille postea patri decedenti in principatu succederet, sancti antistitem è sua sede impiè & iniuste expulit, vt paulò infra dicemus. Porò vir sanctus ecclesiam ipsius curà commissam, ita vt cœperat, vigilantissimè & strenuissimè administrabat, ascendens ex aduerso, & opponens se murum pro domo Israel, vt staret in praelio in die Domini. Nam quibuslibet potestatibus prauè agentibus (sic enim locum hunc Ezechielis prophetae exponit sanctus Papa Gregorius) rationis libere voce contraibat, & fideles innocentes contra peruersorum iniustitiã ex iustitiã auctorior vindicabat. Itaque quadrabat in illum vel maximè illud sancti Iob: Auris audiens beatificabat me, & oculus videns testimonium reddebat mihi, eò quòd liberâsem pauperem vociferantem, & inopem cui non esset adiutor. Iustitia indutus sum, & vestiui me, sicut vestimento & diademate, iudicio meo. Conterebam molas iniqui, & de dentibus illius auferebam prædam. Nec dubium, quin sicut pastor bonus libenter positurus fuerit animam suam pro ouibus suis, si persecutor adfuisset, cuius crudelitas id exigeret. ^{Homil. 14. in Euangelia. Iob 29.}

Interea verò dum ille sic pijs esset operibus intentus, suoq; clero & populo in omnibus tanquam Pater filijs sollicitè consuleret, atque ea causâ in Rhemenfi vrbe demoreretur, post obitum Pipini inter Carolum eius filium, atque Ramanfredum non leuis simultas de obtinendo principatu, siue Magisterio equitum, exorta est. Accidit tum, vt Carolus Rhemorum urbem præteriens, totam, vt aiunt, circumiret, donèc ad eam peruenit portam, in qua sanctus Rigobertus congruis extructis aedibus degebat: quem sanè huiusmodi compellauit vocibus: Domine Rigoberte, iube portam ciuitatis aperiri, vt liceat mihi ire precatam ad sanctam Mariam. Sed cum sanctus episcopus nullum ei vociferanti redderet responsum, quippe orationi intentus, cui perpetuò vacabat, fertur tertio eisdem vsus vocibus: ita vt tandem vir Dei eius valido clamore compulsus, sic ei responderit: Porta hæc tibi non aperietur, donèc certò constet, vtri vestrum cessura sit victoria. Tu enim & Ramanfredus inter vos de dignitate contenditis, nec adhuc scire licet, quem sit res exitum habitura. Quòd si Dominus te voluerit victorem euadere, reuertenti tibi libens portam referabo, fidelemq; me exhibebo. His auditis, ^{Carolus minas intendat S. Rigoberto. Prouer. 28.} Carolus furibundus iuramento affirmavit, si victor rediret, non impunè id laturum episcopum. At vir Dei eius minas non valde pertimescens, (Iustus enim quasi leo confidens, absque terrore erit) portam ei noluit patefacere. Facile enim, vt potè vir prudens, animaduertit, non orandi studio illum velle ingredi, quod simulabat, sed vastandi potius animo, quemadmodum alias iam vrbes deuastârat: tum etiam verebatur, si hunc intrò admisisset, Ramanfredum, si ad eum victoria inclinasset, ipsum infidelitatis inculsatum.

Hæc autem porta à plerisque Collaticia, ab alijs hodieque Basilicaris vocatur, ibique portarum cæterarum totius vrbis clauis apud se reconditas seruabat. Basilicaris verò idcirco dicta putatur, siue quòd in eius circuitu plures, quam apud portas alias, ferantur olim fuisse basilicæ: siue quòd euntibus ad basilicas, quæ in sancti Remigij vico habentur, semper fuerit peruia. Iusserat autem sanctus Rigobertus in pinnaculo templi

sancti Petri, quod erat propinquum eius edibus, ostium fieri, per quod in illud templum, adiunctis illi gradibus, descendere solebat ad orandum: atque inde reuertens, per idem ostium ingrediebatur in oratorium, quod iuxta domum suam extruxerat supra murum ciuitatis, dicaueratque sancto Michaëli archangelo: quod quidem tempore non exiguo permanfit, & frequens ad illud populus confluebat, in ipsa præsertim beatissimi archangeli solennitate: donec Ludouicus Imperator sancti Petri monasterium donauit filiae suae Alpaidæ, quod quidem propter loci situm vocatur inferius: sicut alterum illi vicinum, eandem ob causam dicitur superius. Huius autem foemine maritus, nomine Bego, hoc oratorium iussit dirui, quod suo fastigio iam dicti templi fenestram caliginem offunderet: vel potius, quod ad eius ostiolum grauius caput allisisset, cum esset procerus corpore, nec caput submisisset ingrediens per ostiolum. Inde autem abiens, ita locutus est ad suos: Cauete, ne huc reuertens, istud hic inueniam: alioquin certe pœnas luetis. Ut autem coeptum est destrui, ille mox arreptus est à dæmone, cum tamen procul abesset in pago, qui Begonis villa dicitur. Feruntur etiam horribiles tenebræ Rhemis extitisse per triduum, illo in loco, ubi destruebatur. Verum his obiter commemoratis, ad institutum reuertor.

S. Rigobertus
est sua sede
pellitur.

Homi. 35.
in Euange-
lia.

Prouer. 17.

Habet hæc
etiã Paulus
Acemylus
Lib. 2. de re-
bus gestis
Francorũ.

Epist. Adri-
ani Papæ ad
Turpinum
nihil mu-
tato stylo.

Carolus duodecimo Calendas Augusti, qui tunc Dominicus erat dies, summo mane conflixit cum Chilperico rege, & Ramanfredo, quem Chilpericus Maiorem domus, vel Magistrum equitum creauerat: & pro voto victoria potitus, mox ut reuersus est, è sede sua exturbauit pontificem Rigobertum, & quidem iniustissimè, ut erat illi antea comminatus: neque id tamen adeo mirum, cum etiam alijs similiter fecerit: porrò in depulso loco suarum partium studiosos intrusit. De hoc Carolo, quem non iniuria tyrannum dixeris, annotatum est in Annalibus diuersorum regum, quod primus ipse episcopatus regni Francorum cõtulerit laicis hominibus & comitibus. Sensit eum sanè infestum sibi sanctus pontifex Rigobertus ad supremum vsque vite eius diem, cum illi debuisset esse fidelissimus, quippe è baptisimi fonte ab illo susceptus. Pertulit hoc vir sanctus exemplo Domini sui, qui à proprio discipulo impijs traditus est. Præclare autem dictum est à sancto Gregorio pontifice: Omnes electi quia summi capitis membra sunt, caput quoque suum in passionibus sequuntur, & ipsos aduersarios in morte sua sentiunt, de quorum vita præsumebant: ut tanto illis crescat merces operis, quanto eis virtutis lucrum proficit ex aliena damno charitatis. Verum, ut scriptura dicit, qui redit mala pro bonis, non recedit malum de domo eius.

Quod Carolus hunc virum Dei crudeliter è sua sede eiecit, & res ecclesiarum vsurpauit, iusto Deo iudicio in illius caput reddidit, quemadmodum antiquorum veridica traditione constat. Sanctus enim Eucherius Aurelianens episcopus, quem etiam sua dignitate priuauit, qui in S. Trudonis cœnobio quieuit, cum esset orationi intentus, raptus in spiritu, inter cetera, quæ illi diuinitus ostensa sunt, vidit hunc Carolum apud inferos damnatum. Cumque ab angelo ductore suo percontaretur eius rei causam, dictum est illi, quod propter res sanctis ereptas & ablatas, ante extremum iudicij diem iam corpore & anima additus sit supplicij eternis. Itaque ad se reuersus S. Eucherius, sanctum Bonifacium & Fulradum Abbatem S. Dionysij, summum regis Pipini capellanium, ad se vocauit, eisque hæc exponens, pro comperienda certius veritate iussit eos adire Caroli sepulcrum, & si illic cadauer eius non inuenirent, de visionis certitudine nihil ambigerent. Abiunt illi, apertoque monumento, vident subito prodire inde draconem: porrò monumentum totum intrinsecus denigratum, perinde ac si exustum foret. Sed de his satis.

Meminit verò huius beati antistitis etiam Adrianus Pontifex Romanus in epistola, quam scripsit Turpino eius successor, in qua sanè multum conqueri videtur de iniuria illi illata: ita enim scribit: Tua fraternitas nobis retulit, quia faciente discordia inter Francos, archiepiscopus Rhemensis, Rigobertus nomine, à sede contra canones deiectus & expulsus fuit sine vilo crimine, & sine vilo episcoporum iudicio, & sine vilo Apostolicæ sedis consensu vel interrogatione, sed solummodo quod antea non consensit in partem illius, qui postea partem de illo regno in sua potestate accepit, in qua parte est Rhemensis ciuitas: & donatus atque magis vsurpatus contra Deum & eius auctoritatem fuerit ille episcopatus simul cum alio episcopatu, & alijs ecclesijs, & secularibus potestatibus, Miloni cuidam, sola tonsura clerico, nil sapietis de ordine Ecclesiastico:

fastico: & alij episcopatus de ipsa Rhemenſi diœceſi, diuerſo modo erant diuiſi: & aliqui ex magna parte in episcopio conſiſtentes, ad alios episcopos & metropolitanos episcopi & clerici ordinationes aliquando accipientes erant, & refugia indebita habebant, & à ſuis episcopis iudicari & diſtringi non ſuſtinebant: & clerici, & ſacerdotes, & monachi, & ſanctimoniales ſine lege Eccleſiaſtica pro voluntate & licentia vivebant.

Porrò ſanctus Rigobertus non immemor illius Domini præcepti, Si vos perſecuti fuerint in iſta ciuitate, fugite in aliam: ſeceſſit in Vaſconiam, ibique exilium patienter ferens, multas indefeſſus ſanctorum memorias inuiſebat. Inuenit autem illum ibi is, cuius mentio paulò antè facta eſt, Milo Abbas, qui ex Caroli largitione Rhemenſem obtinebat episcopatum, dixitq; illi: Quid hîc agis? Reuertere in Frâciam, vbi ſi mihi dederis res proprias, quas illic habes, efficiam apud principem, vt tuum tibi reſtituat episcopatum. Cui vir Dei: Si, inquit, dicta factis eris executus, faciam quod petis: atque ita vir ſanctus redijt in Frâciam, & in chorte Gremaca, quæ illius erat peculiaris poſſeſſio, degebat. Adijt autem illum Milo, dixitq; ei: Trade mihi res, quas pollicitus es. obtinui nanq; apud principem, vt reſtituaris ſedi tuæ. At ſanctus pontifex: Quas res, inquit, donauit eccleſiæ Chriſti, eas non poſſum illi tollere, & alteri donare.

Cui Milo ſaribundus reſpondit: Quandoquidem me feſellifti, non obtinebis ſedem tuam. Mox verò episcopus ita illi ait: De rebus diœceſis fac quod tibi viſum eſt: tãtùm quaſo, vt ſanctæ Mariæ altare mihi impetres. Morabatur igitur vir ſanctus in chorte Gremaca diu fatiſ, in parcitate, humilitate, vigilijs, orationibus, eleemoſynis, cæterisq; operibus bonis vitam tranſigens: crebroque ciuitatem Rhemenſem ingrediens, in ara beatiffimæ Mariæ virginis, vt optâr, Miſſam celebrauit: atq; indè reuertens, ibat orationis cauſa ad S. Mauricium, poſt ad S. Theodoricum, ſubindè ad beatum Cyriacum in villa Culmiſiaco, atq; poſtremò ad Gremacam chortem ſe recipiebat. Cumque id pro more faceret, cõtigijt die quodam, vt ad ſanctum Cyriacum veniret, pro ſe ſuaque Eccleſia, vt conſueuerat, precaturus. Finita autem oratione, locutus eſt cum Vicedomino, qui illic aderat: à quo mox ſuppliciter inuitatus ad prandium, non aſſenſit, dicens in baſilica S. Petri Miſſæ ſacrum ſibi adhuc eſſe peragendum. Sub his autem colloquijs quædam inops vidua atulit illi Vicedomino anferem.

At ille reſpiciens in ſanctum episcopum: Quando, inquit, non vis nobiſcum prandere, ſaltem anſerè hunc, oro, vt puer tuus ſecum ferat: & domum reuerſus, illum tibi iubeas edendum præparari. Accepit igitur puer anſerem, & aliquandiũ geſtauit, ſed interim ſubitò ex eius euolauit manibus. Ea res puerum valdè afflixit, ſed moerentem blandè conſolans Episcopus, admonuit ob rerum temporalium iacturam non debere hominem Chriſtianum lugere, ſed ſpem ſuam reponere in Deo, qui dat omnibus aſſuenter. His dictis, in ſilentio, vt erat ſolitus, hymnos Dauidicos promebat. In itinere enim poſitus, ſemper aut conferre aliquid, aut cantare de Deo ſolebat. Itaque poſt trium horarum ſpatia anſer ſpontè redijt: ſed eum vir magnæ ſimplicitatis & pietatis non paſſus eſt occidi, quandiũ viuere potuit. Exegit autem ſanctus episcopus illo in loco annos non paucos, apoſtolicis claris actionibus, multisq; pollens virtutibus: atq; tandèm conſummata ſtrenuè huius vitæ militia, plenus dierum migravit ad patriam claritatis æternæ pridè Nonas Ianuarij, anno Dominicæ incarnationis plus minus ſeptingenteſimo ſeptuageſimotertio, Indiſtione octaua, eſtq; honorificè ſepulture mandatus à ſacerdotibus & cæteris in eccleſia ſancti Petri apoſtoli, quam ipſe à fundamentis extruxerat, cõdituſq; eſt iuxta altare à parte illius dextra. Claruit autè poſt obitum multis miraculis in teſtimonium eximie ſanctitatis, ſed hominum incuria non ſunt literis mandata. Erat apud eius loci præbyterum puer quidam ſcholæſticus, qui irreuerenter & diſſolutè ſuper tumulum eius ſubſiliens, mox acri pedis dolore cruciari cœpit, ac ſi ſpinæ aculeis atrociter pungeretur. Itaque claudus effectus, illo pede nuſquam poſteà ingredi potuit. Quo viſo, præbyter & eius loci indigenæ cancellos ibi appoſuerunt, nè quis temerè accedens, ſimilia pateretur.

In illa autem baſilica nocturnis horis tantæ ſuauitatis voces ſæpiùs ſunt auditæ, vt non niſi angelicæ putarètur. Lux quoq; medijs noctibus tantæ claritatis illic emicuit, vt ſolis ſplendorem vicinſe videretur: quæ etiam immenſo iubare ſuo ſacerdotis cuiuſdam, qui etiamnum illic degit, domiciliũ baſilicæ muro inherēs, ad eò penetravit, vt in-

Locus hic obſcurus eſt.

Matth. 10.

Moratur S. Rigobertus in chorte Gremaca.

Sententia memorabilis.

S. Rigobertus mortuus.

Miracula poſt obitum eius.

Eius translatio.

gens timor ac tremor illū occuparet. Porrò Hincmarus, qui ab illo quintus fuit Rhenorum episcopus, decimo octavo Calendas Iulij transfudit sacras eius reliquias ad monasterium S. Theodoricī, vbi multa sunt patrata miracula, quæ studio breuitatis præterimus. Per illum sanè quicquid cum fide & religioso animi affectu petitur, obtinetur, præstante Domino nostro Iesu Christo, qui viuūt & regnat in secula seculorum.

VITA BEATAE APOLLINARIS VIRGINIS,
AVTHORE SIMEONE METAPHRASTE.

IANVARIVS.

Eccē quomodo etiā antiquæ moniales regulas habebant.

Imperante in primis pio Imperatore Anthemio, Imperatoris filio, qui habuit duas filias: ex quibus vna habebat spiritum immundum, altera autem ab ineunte ætate vacabat ecclesijs, martyrijs, & orationibus. Erat verò eius nomen Apollinaris. Cùm ea autē esset ætatis legitimæ, querebant eius parentes eam marito coniungere, ea verò nolebat.

Dicit verò quodam die suis parentibus: Cupio ire in monasterium, & audire sanctas scripturas, & videre regulam monasticam. Ei autem dicunt parentes: Volumus te marito coniungere. Ea verò dicit eis: Nolo coniungi marito, sed spero fore, vt quomodò Deus sanctas suas virgines custodit impollutas, me quoquē in suo timore custodiat impollutam. Nouum autem & admirabile videbatur parentibus, quòd cùm esset id ætatis, talia diceret, Deum desiderans. Rursus eos rogabat, vt vnā adducerent monacham, vt eam doceret psalterium & legere.

Imperator autem non parua affectus est molestia, quòd eam vellet iungere matrimonio. Cùm ea autem persisteret, & arrhas nollet accipere, ei dicunt eius parentes: Quid vis filia? Ea verò dicit eis: Rogo vos, vt me ad Deum adducatis, vt meæ virginittatis mercedem accipiat. Illi autem cùm vidissent eius mētem esse adeò firmam & immobilem, & à Deo adeò fuisse amatam, dicunt ei: Speramus, filia, fore vt fiat Dei voluntas. Paucis verò post diebus adduxerunt ad eam monachas, quæ eā docuerunt psalterium & legere scripturas.

Quodam autem die cùm vterque considerent, ea dicit parentibus: Rogo vos, vt me dimittatis in loca sancta, vt orem & adorem sanctam resurrectionem & crucem venerabilem. Illi verò non habebant propositum dimittendi eam, quoniam eam magis amabant, quàm sororem eius, quæ vexabatur. Cùm autē interiecto aliquo spatio temporis, ea eis esset molesta, iussit Imperator, vt ad eam deferretur pueri & ancillæ, & aurum & argentum, & ei dicunt: Accipe filia, & recede: imple votum tuum. Deus enim vult te suam esse seruam: eaque in nauem imposita, his pueris consequentibus, dixerunt ei: Filia, memento nostrū in sanctis locis. Ea verò dicit: Quomodò mihi satisfecistis, vos quoquē in die malo liberabit Dominus. & parentibus valere iussis, cœpit nauigare.

Cùm autem paucis diebus peruenissent Ascalonem, paucos dies illic manserunt propter maris iactationem. Ipsa verò orans in omnibus ecclesijs & monasterijs, eis quoquē exhibebat, quæ erant necessaria. Aliquot autem post diebus, cùm inuenissemus comites, venimus in sanctam ciuitatem. Cumque in quendam locum diuertissemus propter nostras sarcinas, puerosque & ancillas, qui vnā erant, paululum requieuiimus. Eis autem dixit beata Apollinaris: Agite, adoremus beatam resurrectionem & venerandam crucem. Porrò autem eis orantibus, ea orabat pro suis parentibus. Cœpitque benefacere ijs, qui opus habebant. Ibant verò assidue ad monasteria virginum perennium, & ad eos, qui vitam agebant monasticam, & suppeditabat eis, quæ erant necessaria.

Quodam autem die dicit vni ex ijs, qui cum ea versabantur: Volo vos, si Deus velit, liberare. Hoc autem audito, affecti sunt molestia. Illa itaque dixit eis: Ne sitis animo anxij. Si Deus enim quid compungit meam humilitatē, præbebo ad vos alendos. Cumque ij accepissent eius benedictionem, ei ingentes gratias agebant. Cùm verò recessissent, abiit cum ijs, qui ei remanserant, ad Iordanem: & illic rursus præbuit ijs, qui

Peregrinationes ad loca sacra religionis ergo.

Adorant beatam resurrectionem & venerandam crucem.